

VAI TŪRISMA NODEVA PIEMĒROJAMA ATTIECĪBĀ UZ TĀM PERSONĀM, KURAS TIEK IZMITINĀTAS ATBALSTA IETVAROS?

[1] Atbilstoši Rīgas domes 2022. gada 9. novembra saistošo noteikumu Nr. RD-22-173-sn "Par pašvaldības nodevu par atpūtnieku un tūristu uzņemšanu Rīgā" (turpmāk – SN) 2.2.apakšpunktam pašvaldības nodevas par atpūtnieku un tūristu uzņemšanu tūristu mītnēs Rīgā (turpmāk – nodeva) maksātājs ir persona, kas Rīgas tūristu mītnēs uzņem atpūtniekus un tūristus par maksu.

[2] Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likuma (turpmāk – likums) 7.¹ panta pirmā daļa paredz, ka fiziskā vai juridiskā persona, kura sev piederošā mājoklī bez maksas izmitina vienu vai vairākus Ukrainas civiliedzīvotājus, kas izceļo no Ukrainas vai kuri nevar atgriezties Ukrainā Krievijas Federācijas izraisītā bruņotā konflikta dēļ (turpmāk – ukraiņi), ir tiesīga saņemt atlīdzību ar izmitināšanu saistītu papildu izmaksu kompensēšanai. Atbilstoši likuma 7.¹ panta pirmās daļas noteikumiem izmaksātā atlīdzība netiek iekasēta no pašiem uzņemtajiem ukraiņiem, bet gan izmaksāta kā kompensācija no valsts puses un tādējādi nav uzskatāma par maksu SN 2.2. apakšpunkta izpratnē. Līdz ar to secināms, ka ukraiņu uzņemšana Latvijā bez maksas likumā noteiktās atbalsta shēmas ietvaros, neatbilst nodevas maksāšanas nosacījumiem, līdz ar to šādos gadījumos nodeva nav jāmaksā.

[3] Vienlaikus konstatējamas situācijas, kad ukraiņu uzņemšana Latvijā nenorisinās likumā noteiktās atbalsta shēmas ietvaros un no izmitinātajām personām tiek iekasēta maksa, proti, ja ukraiņi izvēlas īrēt dzīvokli Latvijā vai izvēlas mitināties viesnīcā vai līdzīgā tūristu mītnē.

[3.1] Mājokļu īri Latvijā regulē Dzīvojamo telpu īres likums un uz šī likuma pamata nodibinātām attiecībām nav attiecināma tūrisma nodeva, līdz ar to nodeva nav jāmaksā, ja ukraiņi Latvijā īrē dzīvokli.

[3.2] Par ukraiņu izvēli mitināties tūristu mītnēs, piemēram, viesnīcās un maksāt par uzturēšanos atbilstoši to cenrādim paskaidrojam, ka atbilstoši Tūrisma likuma 1.panta pirmās daļas 12.punktam tūrisms ir personas darbības, kas saistītas ar ceļošanu un uzturēšanos ārpus savas pastāvīgās dzīvesvietas brīvā laika pavadīšanas, lietišķo darījumu kārtošanas vai citā nolūkā ne ilgāk kā vienu gadu. No citētās tiesību normas redzams, ka likumā ietvertais tūrisma nolūku uzskaitījums nav izsmeļošs un var ietvert arī dažādus citus tieši neminētus nolūkus, tai skaitā uzturēšanos citā valstī politisku vai drošības apsvērumu dēļ. Līdz ar to secināms, ka nav pamata neiekasēt nodevu no ukraiņiem, kas uzturas tūristu mītnēs. Vienlaikus jāuzsver, ka atbilstoši SN 5.punktam nodeva tiks iekasēta tikai par pirmajām 10 uzturēšanās naktīm un tās apmērs par vienas personas uzturēšanos vienā tūristu mītnē nepārsniegs 10 *euro*.

Jāuzsver, ka sašaurināta Tūrisma likuma lietotā jēdziena "citā nolūkā" interpretācija varētu radīt riskus, ka no to personu loka, par kurām būtu maksājama nodeva, tiek radīti virkne izņēmumu, neattiecinot nodevu, piemēram, uz imigrantiem, kas Latvijā ierodas dažādu iemeslu dēļ un izvēlas apmesties tūristu mītnēs, tai skaitā viesnīcās.